

Od suza biseri

Darsi Čan

Prevela Ljiljana Petrović Vesković

Beograd, 2014.

*Mom suprugu Timu, mom sinu Gavinu,
mojoj porodici, i neverovatnoj Rut Ujesugi,
mojoj učiteljici, „drugoj majci“ i dragoj prijateljici.*

PRVI DEO

*„Lako možemo oprostiti detetu koje se
plaši mraka. Istinska životna tragedija
je kada se odrasli ljudi plaše svetlosti.“*

Platon

1.

Dok je gledala kroz prozor spavaće sobe, Meri Makalister je znala da će joj to biti poslednja noć.

Februarska tama bila je protkana treperavim gradskim svetlima. Debeljuškaste pahulje lepršale su pored prozora. Samo je reka Mil, po kojoj je taj maleni grad u Vermontu dobio ime, uspela da utekne od snežnog prekrivača. Njeno nezamrznuto središte, crno i zmijoliko, proticalo je duž rubova uspavane varoši.

Meri je levom rukom mazila velikog sijamskog mačka koji je sklupčan ležao pored nje na podesivom medicinskom krevetu. Desnom rukom je zagladila nekoliko tankih sedih vlasi iza uha. Merine oči, jedno bistro i plavo, a drugo sivo i zamućeno, bile su prikovane za mećavu s druge strane prozora.

Upitala se šta će ljudi misliti kad saznaju šta je uradila.

U sobi je bilo mračno, ali retke gradske sijalice bacale su svetlost uvis, dovoljno da na staklu nazre svoj slabašni odraz. Zdravim okom se zagledala u svoje lice. Bilo je bledo i tanušno. Kao lice smrti prilepljeno preko tmine.

Lebdela je na rubovima sna, budeći se na nekoliko minuta zbog jakih bolova u abdomenu. Konačno je pružila drhtavu šaku ka flašici sa pilulama i čaši na noćnom stočiću.

Istresla je pilule u šaku i počela da ih guta, po nekoliko odjednom, zajedno sa vodom. Napustiće ovaj svet u miru i samoći. Uradiće to pre nego što bol postane previše jak a njene mentalne sposobnosti toliko narušene da ne može da se povuče pod vlastitim uslovima.

Pomislila je na Majkla. Sveštenik je otišao, kao što je obećao, ali pitala se da li je još bio budan u parohijskom domu. Sutra će je pronaći. Naravno, biće mu teško, ali bio je spreman da se suoči sa neminovnošću. Oboje su bili spremni.

Uprkos tome, plašila se onog što bi smrt mogla da donese.

Da li će ponovo videti svog muža? U mračnoj spavaćoj sobi pogled joj je zastao na figurici koja je stajala na komodi. Bila je to elegantna figura konja, izrezbarena u crnom mermeru. Setila se Patrika, njihovog prvog susreta, onog dana kada je došao na farmu njenog oca. I užasa koji je usledio.

Stresla se od jeze, nateravši svoj um da se usredsredi na sećanja u kojima je obitavao njen otac. Setila se kako je stajao u manježu, sa šeširom zabačenim na teme, dok kroti mlade konje. U ušima joj je još odzvanjao njegov dubok srdačan smeh.

Čak i danas, mada je duže od sedamdeset godina bila udovica, još uvek se plašila Patrika, ali čeznula je da ponovo vidi oca. Možda se to uskoro i desi.

Dodirnula je krzno na Šemovoj glavi. Mačak je mjauknuo i stisnuo šape u snu. Majkl je obećao da će mu pronaći dobar dom. Znala je da će održati reč i to ju je utešilo. Suze su joj tekle niz obraze dok se šapatom opraštala od svog vernog prijatelja. U sebi mu je poželela najsrećnije moguće živote, koliko god da mu je ostalo, čekajući da se nad njom svije onaj konačan težak san.

Još neki žitelji Mil Rivera bili su budni u to doba noći. Policajci Kajl Hansen i Liroj Andervud patrolirali su gradom duže od sat vremena. Svež sneg je prštao pod točkovima starog policijskog džipa marke *čiroki* dok su se putevima probijali do periferije grada. Tražili su zavejana vozila, ali nikog nije bilo na vidiku. Ljudi su bili dovoljno razumni da ostanu kod kuće za vreme mećave. Uprkos tolikom snegu, to veče bilo je mirno, poput većine večeri u Mil Riveru.

Liroj se dosađivao. Vrpeljio se na suvozačevom sedištu, čkiljeći kroz prozor. Imao je ravnu crvenkastosmeđu kosu, donekle predugu za nekog ko je nosio uniformu, bar po Kajlovom mišljenju. Na licu mu je visio onaj tipičan blentavi izraz, sa otvorenim ustima. Ramena su mu

bila zaobljena, pognuta napred više nego kod drugih ljudi. *Kad bi ga neki nesrećnik video kako pilji kroz prozor*, pomislio je Kajl, *mogao bi glatko da ga pomeša sa orangutanom.*

Liroj se okrenuo od prozora, podigavši skoro praznu kutiju od čokoladnih krofnica.

„Ostala je još jedna. Ne ljutiš se ako je pojedem?“

„Ma kakvi“, odgovorio je Kajl. „Samo da znaš, bajate su.“

Liroj je po svoj prilici prečuo njegovu opasku. „Hoćeš da ponovo prođemo kroz grad?“, upitao je s punim ustima.

Kajl je pogledao u njega, slegnuvši ramenima.

Liroj je nagurao poslednji komad krofnice u usta i zgrabio termos. Dok su se spuštali nizbrdo, nazad ka gradu, pokušao je da naspe preostalu kafu u plastičnu čašu, ali džip je poskočio i kafa mu se prosula po krilu.

„Jebiga“, progundao je. „Možeš li malo lakše preko tih rupa?“

Kajl je zakolutao očima. Liroj je loše stajao sa inteligencijom i saosećanjem ali je zato imao pozamašan apetit.

Put ih je vodio pored staze koja je vijugala ka vili Makalisterovih. Kroz snežnu belinu Kajl je mogao da nazre samo slabašno svetlucanje bele mermerne kuće na vrhu brda.

„Jesi li je nekad video?“, upitao je Liroj, prateći Kajlov pogled.

„Koga?“

„Udovicu Makalister“, prošaptao je Liroj, kao da govori o čudovištu.

„Ne“, odvratio je Kajl.

„Ja jesam“, rekao je Liroj. „Jednom, dok sam bio u srednjoj školi, ispred pekare. Bila je sva zbrčkana i pogrbljena, sa povezom preko jednog oka, kao pirat.“

Kajl je gledao pravo napred, pokušavajući da se usredsredi na vožnju kroz mećavu.

„Neki ljudi iz grada ubeđeni su da je ona veštica ili tako nešto“, nastavio je Liroj. „Podiđu me žmarci kad pomislim da nas stalno posmatra odozgo.“ Liroj se podrugljivo iscerio. „Možda treba da je poteramo preko daske, kao na gusarskom brodu.“*

---

* Aluzija na priče o gusarima koji su svoje zarobljenike terali da, sa povezom preko očiju, krenu niz dasku postavljenu preko ivice broda, sve dok žrtva ne bi pala u more i utopila se. (Prim. prev.)

Kajl je stisnuo vilicu, ugrizavši se za jezik. Liroj je pokušavao da ga isprovocira, dobro je to znao, ali neće mu priuštiti to zadovoljstvo.

Doduše, kad bi se setio uslova u kojima je Liroj odrastao, Kajlu je bilo lakše da istrpi njegovu sirovost. Kako je čuo od svog šefa, koji je poznavao skoro sve u gradu, Liroj nije bio rođen pod srećnom zvezdom. Majka mu je bila alkoholičarka a otac je odavno zbrisao od kuće. Imao je stariju sestru koja je živela u Ratlandu. Ta sestra je očigledno predstavljala izuzetak u porodici Andervud, pošto je završila koledž i zaposlila se kao računovođa u gradskoj upravi.

Liroj je bio sasvim druga priča. Malo je nedostajalo da ga izbace iz srednje škole, ali nekako je uspeo da stekne diplomu i prođe obuku na policijskoj akademiji. Imao je ego veliki kao Teksas i nikad nije ispoljio ni trunku dobrote prema bilo kome, bar koliko je Kajl uspeo da primeti. Kajlu nikako nije bilo jasno kako se Liroj zaposlio u policiji. Možda su lokalnom odseku u to vreme očajnički trebali novi ljudi. Međutim, po Kajlovim merilima, od Liroja nikad nije mogao postati dobar policajac.

Stari džip je brektao kroz sneg dok su se vraćali ka Mil Riveru. Na tom kraju grada nalazile su se male kuće, uglavnom starije gradnje, i skupina stambenih prikolica. Prozori na većini kuća bili su zamračeni, ali jedna prikolica blistala je u tami. Za razliku od ostalih kamp prikolica, ova je bila nova i svetlucava. Prednje dvorište vrvelo je od keramičkih figura koje su štrčale iz snega: dva jelena, nekoliko zečeva i patuljaka, velika fontana za ptice.

„Izgleda da je Luda Dejzi još budna“, prozborio je Liroj. „Sigurno sprema neki nov napitak.“

U tom trenutku vrata prikolice poleteše u stranu i neka debeljuška-sta žena iskoči napolje. Kajl je usporio. Dejzi se obrtala oko svoje ose, lica podignutog ka nebu, isplaženog jezika.

Liroj je prasnuo u smeh. „Pogledaj je samo, krava debela!“, zagrmeo je, ne obazirući se na Kajlovo mrgođenje. „Ako tako nastavi, ima da se spotakne o neki od onih zečeva i da precvika jezik!“

„Zaveži, Liroje!“, odbrusio je Kajl, mada je i on pomislio isto. Spustio je prozor sa vozačeve strane.

„Gospođo Dilejn, znate da je kasno, skoro jedan ujutru. Ne treba da budete napolju po ovakvoj mećavi“, doviknuo je.

Zajapurena i zadihana, Dejzi je prestala da se okreće i pogledala je u njih. Sa jedne strane lica, između vilice i obraza, imala je beleg boje vina, a sede kovrdže padale su joj preko očiju. Ošamućeno se zateturala, sklonivši kosu sa lica. „Trebalo da probate sneg, pozorniće. Čitave večeri pokušavam da ga prizovem i stvarno je izvrstan!“, povikala je. „Biće savršen za moj napitak, ali moram da požurim. Večeras spremam nešto novo!“ Razvukla je usne u osmeh, zahvatila pregršt snega i bacila ga u vazduh. Potom je mahнула pozornicima Hansenu i Andervudu i šmugnula u kuću.

Kajl je sedeo za volanom, ćutke odmahujući glavom, ali Liroj je prasnuo u još grohotniji smeh. Primitivši Kajlovo negodovanje, pokušao je da se pribere, ali bez uspeha.

„Ma daj, Kajle. Znaš da je ćaknuta. Zašto da se malo ne zabavimo?“

„To je jaće od nje, Liroje. A ti bi mogao da budeš malo taktičniji i da ponekad držiš jezik za zubima“, prasnuo je Kajl. Motrio je na vrata prikolicke kako bi bio siguran da je Dejzi ostala unutra.

„Baš si osetljiv“, odvratio je Liroj. „Đavo da me nosi“, rekao je, ponovo se zacerekavši. „Posle ovakve predstave skoro da mi je drago što je preživela onaj požar. Kad sam čuo da joj je prikolica izgorela, mislio sam da smo se konačno otarasili tog matorog šišmiša.“

Kajl ništa nije rekao, svestan da bi to bio jalov trud. Bio je osam godina stariji od Liroja, ali s obzirom na stepen njegove zrelosti, ponekad mu se činilo da ih nije delilo osam godina već osam decenija. Dok je radio u bostonskoj policiji, upoznao je dosta momaka nalik Liroju. Bili su glupi i bahati, svi odreda. Rešili su da postanu policajci zato što su uživali u moći koju su im pružali pištolj i uniforma. Većina njih završila je karijeru u grobu ili iza rešetaka, kao žrtve vlastitih loših namera.

U policijskom odseku Mil Rivera bila su zaposlena samo četiri policajca – on, Liroj, Ron Vikovski i Džo Ficdžerald, njihov šef. Problem je bio u tome što su gradu u kome se nikad ništa nije dešavalo trojica pristojnih policajaca bili više nego dovoljni. Lišen šanse da ugrozi svoju karijeru, Liroj je imao osiguran posao.

Džip se spuštao niz Mejn strit, kroz starinsku poslovnu četvrt, pored bele gradske većnice. Ušao je u krivinu i nastavio pored katoličke Crkve Svetog Jovana. Jedan prozor na parohijskom domu bio je osvetljen.

„Pop je još budan“, oglasio se Liroj. Doduše, to nije bilo ćudno jer je svetlo u kući oca O’Brajena često gorelo do kasno u noć.

Dve kuće dalje, još jedan osvetljen prozor.

„Učiteljka je takođe budna“, rekao je Liroj drugačijim tonom. „Šta kažeš da svratimo, da joj pročitamo pričicu za laku noć?“ Izvio je obrve, polako skliznuvši jezikom preko gornje usne.

„Učiteljka“ je bila Klaudija Sajmon, lepa nova učiteljica četvrtog razreda iz osnovne škole u Mil Riveru.

„Ti umeš da čitaš?“ odvratio je Kajl. „Ko bi rekao?“

Liroj se namrštio, ali ništa nije odgovorio. Kajl se ubrzo parkirao ispred policijske stanice. Kada su napustili džip, Liroj se zagledao niz Mejn Strit.

„Dođavola“, procedio je. „Po ovakvoj mećavi čak i usrane prikolice deluju privlačno.“

Kajl ništa nije rekao. Želeo je samo da stane pod vruć tuš i da se baci u toplu postelju. Bila je to duga noć.

Klaudija Sajmon je stvarno čitala priče za laku noć ili nešto nalik tome. Njeni učenici dobili su zadatak da napišu kratak sastav na temu: „Šta želim da budem kada porastem“. Od dvadeset tri četvrtaka, jedanaestoro su želeli da postanu predsednici Sjedinjenih Država. Šestoro su želeli da budu filmske zvezde ili pevači, a četvoro lekari ili medicinske sestre. Jedan dečak hteo je da bude policajac, a jedan vatrogasac. A tu je bila i devojčica koja je želela da postane savetnica.

Ta devojčica se zvala Rouen Hansen. Njen otac bio je Kajl Hansen, lokalni policajac. Klaudija je od direktorke čula da je Kajl bio udovac. Njegova kćerkica je napisala da želi da bude savetnica, isto kao njena majka, zato što voli „da sluša ljude i pomaže im da reše svoje probleme“. Krajnje jednostavno od učenice četvrtog razreda. *Ali Rouen je izuzetno dete*, pomislila je Klaudija. Šta god da odabere za svoju buduću profesiju, sigurno će uspeti u tome.

Ustala je da se protegne. Sat je pokazivao jedan posle ponoći. Ali bila je subota uveče – u stvari, nedelja ujutru – i ako nastavi da dubi nad tim sastavima, sutradan bi mogla da se uspava. U sportskoj trenerci i čarapama, zatapkala je niz hodnik, ka kupatilu, da opere zube. Osmotrla je svoj odraz u velikom ogledalu na vratima. Pre samo nekoliko meseci njen odraz ne bi stao u to ogledalo.

Pre godinu i po dana, kao usamljena gojazna devojka koja se bližila tridesetoj, Klaudija je čvrsto rešila da se dovede u red. Pre toga je mnogo puta donosila slične odluke. Čitavog života, ili bar otkako je znala za sebe, patila je od viška težine. Nikad nije imala dečka, pratioca za matursko veče, bilo kog muškarca koji je gajio romantična osećanja prema njoj. Nakon toliko vremena većina devojaka digla bi ruke i pronašla utehu u satiranju čizkejk. Ali Klaudija je odbacila čizkejk, čips, sladoled i picu. Kupila je trener i *ribok* patike. I počela fanatično da trči, duže od godinu dana posle tridesetog rođendana, sve dok joj dupe nije otpalo, ali doslovno.

A sada, četrdeset dva kilograma lakša, zadovoljno je osmotrila svoj odraz i krenula ka krevetu. Imala je plakar pun nove garderobe veličine broj deset i posao učiteljice u školi u sasvim novom gradu, gde niko nije poznao njeno bivše debelo *ja*. Bila je puna života. Samostalna devojka koja je jedva čekala da se uključi u svet. Pobeđiće svoju nesigurnost. Neće se usplahiriti kad se nađe u društvu nekog zgodnog tipa. Neće skrenuti pogled. Više se nije stidela sebe.

Te noći Klaudija je zaspala sa osmehom na usnama.

Ponoć je odavno prošla, ali Džin Vikovski nije mogla da zaspi. Njen muž Ron hrkao je pored nje. U sedam je trebalo da preuzme smenu u policijskoj stanici pa je čvrsto spavao, ne primećujući kako se ona prevrće po krevetu. Ronovo hrkanje joj je retko kad smetalo i to svakako nije bio razlog za njenu nesanicu. Na kraju se izvukla ispod prekrivača i odšunjala do vrata.

Dok je išla ka kuhinji, zastala je ispred dečije sobe. Njeni sinovi, Džimi i Džoni, stari devet i jedanaest godina, povukli su na oca, bar kada je o spavanju reč. Obojica su spavali kao klade. Disanje im je bilo ritmično i usporeno. Džimi je bio u istom položaju kao kad ih je smestila u krevet. Opružen na leđima, sa prekrivačima navučenicim do brade. Za razliku od njega, Džoni je bio okrenut naopačke, sa nogama na jastuku i glavom koja je pretila da sklizne preko ivice kreveta. Džin nikako nije kapirala kako je to izvodio, ali nekako je uspela da ga navede da se vrati u normalan položaj, ispod prekrivača, a da ga ne probudi sasvim.

Potom je nastavila ka zamračenoj kuhinji, poskakujući kad god bi parket zaškripao. Nasula je šolju mleka i stavila je u mikrotalasnu. Dok

je mikrotalasna zujala, nežno se osmehnula, setivši se kako su joj sinovi te večeri pomogli u kuhinji. Džoni je trljao sudove sapunicom a Džimi ih ispirao. Naizmenično su izvlačili štrcaljku na flaši sa deterđentom, kao mikrofon, imitirajući svoje omiljene pevače.

Ta mikrotalasna pećnica takođe je bila nešto posebno, poklon koji je dobila od Rona za prošli Božić. Doduše, mogao je da odabere i nešto romantičnije, ali bila je to fina praktična stvar koja će koristiti čitavoj porodici. Isključila je mikrotalasnu pre nego što je zapištala i izvadila šolju s mlekom.

Bila je prava srećnica što je imala tako dobru decu. Dva kočoperna derana koji su vrcali od života, za razliku od sirotih bolesnih ljudi koje je svakodnevno obilazila. Imala je i dobrog muža, koji je posle trinaest godina braka i dalje bio veran i pun ljubavi. Ron i njihovi dečaci davali su joj snagu da nastavi sa emocionalno iscrpljujućim poslom patrolne sestre u Okrugu Ratland.

Njeni pacijenti bili su paraplegičari, ljudi koji su se oporavljali od operacija i saobraćajnih nesreća, kao i bolesnici kojima više nije bilo leka. Iz dana u dan posmatrala je njihovu borbu i patnju. Uz njenu pomoć, i pomoć lekara i terapeuta, neki su uspevali da se oporave ili da bar nauče da žive sa svojim hendikepom. Ali u nekim slučajevima to je bilo nemoguće. Baš iz tog razloga, zbog lica Meri Makalister, pacijentkinje o kojoj je trenutno brinula, Džin te noći nije mogla da spava.

Svakog dana veći deo smene provodila je kod te starice. Gospođi Makalister dani su bili odbrojani. Ostalo joj je možda još jedna nedelja. Tog dana Džin se jedva usuđivala da pogleda u nju. Zbog raka koji ju je izjedao, koža gospođe Makalister postala je žuta i sparušena, a od lekova protiv bolova većinu vremena provodila je spavajući. Džin ju je tog dana okupala vlažnim sunderom, presvukla je, dala sve od sebe da joj olakša muke. To je bilo sve što je mogla da učini. Sutra, u nedelju, neće morati u vizitu jer je imala slobodan dan. Tešeći se tom mišlju, spustila je praznu šolju u sudoperu i krenula niz mračan hodnik, nazad ka spavaćoj sobi.

U parohijskom domu, koji se nalazio odmah pored crkve, otac Majkl O'Brajen sedeo je u svojoj kancelariji, pakujući stvari; ne knjige ili fascikle, samo kašike. Otac O'Brajen bio je opsednut kašikama. Za života

je prikupio kolekciju od skoro sedam stotina primeraka. Među njima nije bilo dve iste. Nežno je podizao kašike iz pohabane kartonske kutije, jednu za drugom, pažljivo ih proveravajući pre nego što bi ih spustio u izdržljivu transportnu kutiju koja je ležala na radnom stolu.

Skupljao je te kašike kršeći zavet siromaštva i osećao se krivim zbog toga. Kada bi pomislio kako ih je nabavljao, bilo mu je još gore. Pa ipak, bilo je nečeg u svakoj od njih – napravljenoj od srebra ili nerđajućeg čelika, elegantnoj, kitnjastoj ili jednostavnoj – nečeg što je odisalo neobičnom utehom. Trebale su mu te kašike. Nikad nije smogao snage da se rastane od njih.

Sve do sada.

Iz gornje fioke radnog stola izvukao je poslednju kašiku; svetlucavu srebrnu čajnu kašičicu koju je nežno spustio u transportnu kutiju. Neko vreme je posmatrao kako leži preko svojih drugarica, a onda ju je izvadio iz kutije. Neće se rastati od nje. Na zadnjem delu kašike bile su ugravirane reči: „Mom dragom prijatelju, s ljubavlju, MEHM.“

Jedina osoba koja je znala za tu zbirku, sa kojom je ostao u najprišnjim vezama duže od sedamdeset godina, poklonila mu je tu kašičicu. Neće biti greh da makar nju zadrži.

Seo je na stolicu pored radnog stola. Bilo je kasno i njegov artritis ponovo je proradio. Spustio je kašičicu na sto i stavio naočari za čitanje. Na stolu je stajao paketić umotan u smeđi papir, a pored njega zapečaćen koverat. Nije znao šta se nalazi u paketiću. Što se ticalo koverta, znao je da se unutra nalazi pismo, ispisano na finom lanenom papiru. Izgario je od želje da ga pročita, ali nije imao prava da to uradi... još uvek ne. Duboko uzdahnuvši, podigao je koverat i prislonio ga uz grudi.

Pogledao je kroz prozor, ka Merinoj kući na brdu. Pahulje su se vrtložile kroz noć, ne dopuštajući mu da vidi veliku mermernu vilu, ali znao je da ona stoji tamo, motreći na Mil River, kao što je decenijama činila. Zatvorio je oči. Poznavao je istorijat te kuće, radost i patnju, a naročito patnju, koja se dešavala – i koja se još dešava – unutar njenih zidova. Znao je da je Meri tamo i upitao se da li trenutno spava, onako kako ju je ostavio, ili ga možda budna posmatra odozgo. Možda se njena duša već rastala od tela.

„Da konačno pronađeš mir, draga devojko“, prošaptao je, ponovo se zagledavši kroz mećavu, ka mermernom dvorcu na vrhu brda.

2.

Imali su osećaj da lete.

Jednog vedrog subotnjeg jutra u junu 1940. godine prefinjeno bruhanje *linkoln zefir kupea* remetilo je mir vermontskih Zelenih planina. Nakon nekoliko minuta crni zacakljeni izvor buke pojavio se na vidiku. Gonjen snažnim motorom, automobil je glatko odmicao vijugavim seoskim putem. Vetar je šibao kroz otvorene prozore, mrseći plavu kosu oca i sina, Stivena i Patrika Makalistera.

Spokoj ruralnog Vermonta bio je u oštrm kontrastu sa stvarima koje su se u to vreme dešavale na drugom kraju planete. Na suprotnoj obali Atlantika, sile Osovine zbijale su svoje redove, vođene zajedničkim ciljem da zavladaju svetom. Nacističke armije pregazile su Evropu i pokorile Francusku. Britanija je grozničavim tempom evakuisala vojnike iz evropskih zemalja. Ali ti događaji bili su čitav okean daleko od Amerike. I još dalje u mislima dvojice muškaraca koji su se tog jutra vozili *linkoln kupeom*.

Oni su pripadali drugoj i trećoj generaciji porodice Makalister, koja je pre sedam decenija svila svoj dom u Vermontu. Ogromna mineralna bogatstva tih krajeva, a naročito izuzetan beli mermer, navela su brojne emigrante da pohrle ka kamenolomima u Zelenim planinama. Gladni posla i nove šanse, mnogi Italijani, Šveđani, Finci, Škoti, Irci i pripadnici drugih naroda krenuli su novosagrađenom železnicom na sever, ka Zapadnom Ratlandu, spremni da zavrnu rukave i prionu na opasan posao sečenja mermera.

Među tim imigrantima nalazio se i Patrikov pradeda, mladi Irac po imenu Kiran Makalister. On je prešao Atlantik u skućenoj utrobi *Kjunardovog* parobroda i uspeo da izdrži dve godine kao radnik u kamenolomu, bez ozbiljnijih povreda. Zahvaljujući svom poštenju, razboritosti, a pomalo i sreći, stekao je poštovanje svog poslodavca i unapređenje u nadzornika. Bolja plata mu je omogućila da se pridruži skupini preduzetnika koji su nameravali da otvore nov kamenolom. Na kraju je osnovao radionicu za obradu mermera u Ratlandu, gde su vlasnici kamenoloma slali mermerne blokove na sećenje i rezbarenje pre nego što ih proslede svojim mušterijama.

Ta radionica donela je prosperitet porodici Makalister. Kao vlasnik prve takve fabrike u tom području, u vreme procvata vermontske industrije mermera, Kiran je postao bogat čovek. Narednih pedeset godina, kroz Prvi svetski rat i veliku ekonomsku krizu, potražnja za mermerom nije se menjala, a ponekad je čak i rasla. Kiranovi potomci još uvek su uživali u plodovima blagostanja koje je on posejao, pa je njegov unuk danas mogao bezbrižno da se prepusti strasti prema novim automobilima.

Stiven je pogledao u Patrika, široko se osmehnuvši. „Ide da ti pamet stane“, rekao je, potapšavši volan. „V-12 ispod haube, hidraulične kočnice. Auto i po.“

Novi *linkoln* bio je poslednji u dugom nizu skupocenih automobila koje je Stiven kupio. Trenutno je imao pet komada. Kad bi mu neki model dosadio, naprosto bi ga trampio za sledeći auto koji bi mu zapao za oko. Subotom, kada bi se Patrik vratio sa koledža da provede vikend kod kuće, zajedno bi seli u neki od automobila iz Stivenovog voznog parka i krenuli ka periferiji, jugoistočno od Okruga Ratland. Sada kada je Patrik završio školovanje, Stiven se unapred radovao tim nedeljnim izletima, kao bekstvu od svakodnevne rutine.

„U povratku bih mogao da sednem za volan, da ga malo isprobam“, natuknuo je Patrik.

„Otkud sad to? Zar nije logičnije da se kući vratiš na svom diplomskom poklonu?“, upitao je Stiven.

Osvrnuo se ka Patriku, preplavljen očinskim ponosom. Njegov sin, harvardski diplomac, otmien i sposoban momak, pravi džentlmen. Jednog dana, kada se Stiven povuče, Patrik će preuzeti kormilo firme

Makalister marblvorks. Dotada će raditi u tandemu, rame uz rame, kako bi osigurali dalji uspeh porodičnog biznisa.

Tog jutra nisu krenuli na običan izlet. Hteli su da posete jednu farmu na periferiji varoši po imenu Mil River i da tamo odaberu konja za Patrika, kao diplomatski poklon. Mil River se nalazio oko trinaest kilometara jugoistočno od Ratlanda, gde je Kiran osnovao svoju poslovnu imperiju. Dok se Ratland, zahvaljujući železnici i industriji mermera, razvio u užurbani trgovinski centar, Mil River je ostao uspavan arhaičan gradić, kao podsetnik na rane dane Nove Engleske.

Put je konačno prestao da krivuda, ostavivši zelena brda u pozadini, i Stiven je skrenuo *linkolnom* u glavnu ulicu. Lagano su promicali pored niskih kućeraka, gvoždarske radnje, pošte, kozmetičkog salona i gradske većnice. Na kraju ulice, sa desne strane, stajala je kamena crkva. Put je na tom mestu naglo skretao i nastavljao dalje ispod natkrivenog mosta koji se pružao preko reke po kojoj je ta varoš dobila ime.

Stiven nije shvatao zašto je njegov sin toliko voleo konje. Znao je da je Patrik počeo da jaše tokom prve godine na koledžu, kada je stigao u Kembriđž u Masačusetsu. Takođe je znao da su neki od Patrikovih školskih drugova, koji su poticali iz najuglednijih porodica iz Nove Engleske, bili strastveni ljubitelji konjičkog sporta. U Stivenovim očima konji su bili prljava i nepredvidljiva stvorenja i donosili su više štete nego koristi. Nijedan konj, mogao je da se kladi u to, nije mogao da se takmiči čak ni sa najslabijom mašinom iz njegovog voznog parka.

Pa ipak, svom sinu nikad ništa ne bi uskratio, a pogotovo ne ono što je najviše voleo. Kada se Patrik vratio kući nakon završne godine studija, Stiven ga je poveo na vožnju iznenađenja, do odredišta na periferiji Ratlanda, gde je kupio pašnjak od nekoliko jutara. Njegovi radnici su upravo dovršavali izgradnju staje. Trebalo je još samo da nabave nekoliko konja. Naravno, Patrik će ih lično odabrati. Rekao je ocu da za početak želi jednog konja pasmine morgan i jednog engleskog čistokrvnog. Tog jutra su krenuli da odaberu *morganca*.

„Eno, tamo“, rekao je Stiven, upirući prstom. Malo ispred njih, odmah pored puta, stajala je mala tabla na kojoj je pisalo: *Semjuel E. Hejz, odgajivač konja*. Strelica je pokazivala da treba da idu desno i Stiven je skrenuo na uzani zemljani drum. Nakon otprilike jednog kilometra izbili su na proplanak okružen šećernim javorima. Pored ogromne